Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
Den Haag

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8
2515XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.minbuza.nl

Onze referentie
BZ2633570

Uw referentie
2026Z23738

Bijlage(n)
-

Datum 26 november 2026
Betreft Beantwoording vragen van het lid Van der Werf (D66) over het gedwongen stoppen van de onafhankelijke Russische krant Novaja Gazeta

Geachte voorzitter,

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door het lid Van der Werf (D66) over het gedwongen stoppen van de onafhankelijke Russische krant Novaja Gazeta. Deze vragen werden ingezonden op 2 november 2026 met kenmerk 2026Z23738.

De minister van Buitenlandse Zaken,

T.B.W. Berendsen

Antwoorden van de minister van Buitenlandse Zaken op vragen van het lid Van der Werf (D66) over het gedwongen stoppen van de onafhankelijke Russische krant Novaja Gazeta.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Onze referentie
BZ2633570

Vraag 1
Bent u bekend met het bericht 'Onafhankelijke Russische krant Novaja Gazeta stopt onder druk van autoriteiten'?[1]

Antwoord
Ja.

Vraag 2
Deelt u de opvatting dat het gedwongen stilleggen van Novaja Gazeta opnieuw laat zien hoe het Kremlin iedere resterende ruimte voor onafhankelijke journalistiek en maatschappelijke kritiek systematisch de kop indrukt?

Antwoord
Ja. De repressie van het maatschappelijk middenveld in Rusland is systematisch en blijft intensiveren. Het kabinet deelt daarom de opvatting dat het gedwongen stilleggen van Novaja Gazeta de ruimte verder inperkt. Het Kremlin laat in feite geen enkele ruimte meer voor onafhankelijke journalistiek en maatschappelijke kritiek. Vele Russische journalisten worden gedwongen hun werk voort te zetten in ballingschap. Het belang dat Europa, maar ook veel Russen, nog steeds hechten aan onafhankelijke Russischtalige journalistiek is groot. Door onafhankelijk Russischtalige journalistiek wordt tegenwicht geboden aan de propagandistische narratieven van het Kremlin. In de recent gestuurde Kamerbrief[2] van 9 november 2026 onderstreept het kabinet dat Nederland onverminderd inzet op het steunen van onafhankelijke Russischtalige journalistiek.

Vraag 3
Deelt u de mening dat Nederland pal moet staan voor onafhankelijke journalisten en mensenrechtenverdedigers en hen een veilige haven moet bieden wanneer zij vanwege hun werk gevaar lopen?

Antwoord
Ja. Persvrijheid, bescherming van journalisten en in bredere zin vrijheid van meningsuiting is één van de prioriteiten binnen het Nederlandse mensenrechtenbeleid. Ook is het Nederlandse mensenrechtenbeleid van oudsher gericht op de bescherming van mensenrechtenverdedigers.

Op diverse manieren en middels verschillende programma's steunt het kabinet onafhankelijke journalisten, ook in Rusland. Zo werden via een van de *Safety for Voices*-programma's (EUR 10 miljoen voor 2023-2027) in 2025 meer dan 2000 journalisten in nood wereldwijd geholpen. Daarnaast biedt Nederland via het *Shelter City* programma jaarlijks tijdelijke opvang aan ongeveer dertig mensenrechtenverdedigers.

Vraag 4

[1] NOS, 31 oktober 2026, 'Onafhankelijke Russische krant Novaja Gazeta stopt onder druk van autoriteiten' (https://nos.nl/artikel/2637272-onafhankelijke-russische-krant-novaja-gazeta-stopt-onder-druk-van-autoriteiten)

[2] Kamerbrief over ondersteuning onafhankelijke Russische media in ballingschap (9 november 2026), Kamerstuk 2026Z24512

Bent u bereid de hoofdredactie van Novaja Gazeta duidelijk te maken dat journalisten die nog in Moskou werken en wier veiligheid in het geding is, met spoed een meerjarig multiple-entryvisum voor Nederland kunnen krijgen, zodat zij hun werk vanuit Europa kunnen voortzetten.

Antwoord
Russische journalisten zijn over het algemeen goed op de hoogte van de mogelijkheden om in Europa vanuit ballingschap verder te werken, zoals ook getuige de werkzaamheden van Novaja Gazeta Europe, de organisatie die na de grootschalige invasie ontsproot uit Novaja Gazeta en nu vanuit ballingschap publiceert.

De Nederlandse ambassade in Moskou onderhoudt goede contacten met Novaja Gazeta. Het staat de leden van de hoofdredactie uiteraard vrij een meerjarig visum voor Nederland aan te vragen. Zij kunnen daarbij gebruik maken van de reguliere aanvraagprocedure via de Nederlandse ambassade in Moskou. Hierbij wordt getoetst op de voorwaarden zoals vastgelegd in de EU-visumcode, o.a. ten aanzien van tijdige terugkeer. Daar kan niet van worden afgeweken. Ik hecht er aan te benadrukken dat voor Russische mensenrechtenverdedigers en journalisten ook bij een eerste aanvraag reeds een meerjarig visum met een geldigheidsduur van maximaal vijf jaar kan worden afgegeven, op basis van de motie van het lid Dobbe[1][1]. Een meerjarig visum geeft recht op maximaal 90 dagen verblijf in het Schengengebied binnen 180 dagen.

Vraag 5
Hoe staat het met de uitvoering van het meermaals door de Kamer gedane verzoek om jaarlijks 50 bedreigde journalisten en mensenrechtenverdedigers, plus hun familieleden, bescherming te bieden via een noodvisum van zes maanden of langer, en wanneer neemt het kabinet het besluit om de daarvoor benodigde regeling vast te stellen en de IND-uitvoeringstoets te laten starten?

Antwoord
Er wordt op dit moment overlegd met het ministerie van Justitie en Veiligheid over de mogelijkheden voor de uitvoering van de volgende moties: de motie van de leden Van der Lee/Piri (PRO) en Dassen (Volt) c.s. over per jaar 50 journalisten in acuut levensgevaar en hun familieleden bescherming bieden[3], en de motie van de leden Dassen (Volt) en Van der Lee (PRO) c.s. over per jaar 50 journalisten in acuut levensgevaar, plus hun familieleden, bescherming bieden door noodvisa voor een verblijfsduur van zes maanden of langer af te geven[4]. Het streven is de Kamer daarover in de eerste helft van 2027 te informeren.

[1][1] Motie 32 735, nr. 386 - Dobbe (SP) c.s. over multiple-entry Schengenvisa aan Russische mensenrechtenactivisten en journalisten verschaffen als zij in eigen land gevaar lopen

[3] Motie 32 735, nr. 348 - Van der Lee/Piri (PRO) en Dassen (Volt) c.s. over per jaar 50 journalisten in acuut levensgevaar en hun familieleden bescherming bieden

[4] Motie 36 410-V, nr. 73 - Dassen (Volt) en Van der Lee (PRO) c.s. over per jaar 50 journalisten in acuut levensgevaar, plus hun familieleden, bescherming bieden door noodvisa voor een verblijfsduur van zes maanden of langer af te geven